

Forstå og anerkjenne andres følelser

Scenario 1

Sofie var til lunsj med vennene sine, men da hun gikk på toalettet, forlot hun telefonen på bordet. Mens hun var borte, tok vennen hennes, Janne, telefonen til Sofie og begynte å se gjennom tekstmeldingene hennes. Den første tekstmeldingen hun så, var en sint en fra Sofies mor, fordi hun hadde strøket i matematikk.

- Hvordan vil det få Sofie til å føle seg?
- Hvorfor vil Sofie ikke fortelle vennene sine om det dårlige resultatet?
- Var handlingen til Janne akseptabel?
- Hvordan vil de andre vennene ved lunsjbordet tenke om Jannes handling?
- Hva synes du om Janne? Var oppførselen til Janne etisk? Vil du likt å være venn med henne?
 - Hvordan ville du følt deg hvis noen gjorde dette mot deg?
 - Er snoking noensinne greit? Hva om du er bekymret for vennen din?

Scenario 2

Rikard snakker med Caroline når han snubler og faller i gjørmen. Caroline mener han ser veldig morsom ut og tar et bilde av ham, men Rikard ler ikke og ser flau ut.

- Hvorfor kunne Caroline ha publisert bildet på nettet?
- Hvorfor er Rikard opprørt?
- Hva mener du Rikard burde si til Caroline?
- Hvordan ville du følt deg hvis noen tok et pinlig bilde av deg? Ville du ha hatt det på nettet?
- Er denne situasjonen en mobbeepisode?

Scenario 3

Victoria er en 15 år gammel elev med to brødre, en mor og mange venner og skolekamerater. Victoria og Marek er skolekamerater og jobber sammen på et prosjekt i naturfagtimene. I går hadde de en naturfagprøve, og da alle mottok resultatene, så Marek at Victoria så veldig opprørt ut. Neste uke er Victoria borte fra

skolen flere dager, så Marek må jobbe på naturfagprosjektet alene. Når hun kommer tilbake, forteller hun Marek at hun måtte til legen, men hun sier ikke noe mer.

- Hvem trenger å vite om skoleresultatene hennes? Hennes medisinske historie? Hvorfor?
- Hvem kan Victoria ønske å snakke med om noen av disse tingene?
- Kan du gi noen eksempler på informasjon som du vil at foreldrene/omsorgspersonene dine skal se, men ikke vennene dine, eller omvendt?

Forstå og anerkjenne andres følelser: Instruktørens kopi

Scenario 1

Sofie var til lunsj med vennene sine, men da hun gikk på toalettet, forlot hun telefonen på bordet. Mens hun var borte, tok vennen hennes, Janne, telefonen til Sofie og begynte å se gjennom tekstmeldingene hennes. Den første tekstmeldingen hun så, var en sint en fra Sofies mor, fordi hun hadde strøket i matematikk.

- Hvordan vil det få Sofie til å føle seg?
 - Sofie kan føle at personvernet hennes har blitt krenket og kan miste tillit til vennen sin.
- Hvorfor vil Sofie ikke fortelle vennene sine om det dårlige resultatet?
 - Sofie kan mene at karakteren hennes er privat informasjon.
- Var handlingen til Janne akseptabel?
 - Deltakerne bør vurdere sine egne normer rundt personvern, knyttet til både karakterene sine og telefonen sin, samt hva de forventer av vennene sine.
- Hvordan vil de andre vennene ved lunsjbordet tenke om Jannes handling?
 - Deltakerne bør vurdere hvordan de ville ha handlet hvis de så oppførsel som potensielt var upassende.
- Hva synes du om Janne? Var oppførselen til Janne etisk? Vil du likt å være venn med henne?
 - Hvordan ville du følt deg hvis noen gjorde dette mot deg?
 - Er snoking noensinne greit? Hva om du er bekymret for vennen din?
 - Deltakerne bør reflektere over sine egne normer om personvern og personlige forhold.

Scenario 2

Rikard snakker med Caroline når han snubler og faller i gjørmen. Caroline mener han ser veldig morsom ut og tar et bilde av ham, men Rikard ler ikke og ser flau ut.

- Hvorfor kunne Caroline ha publisert bildet på nettet?
 - Deltakere bør forstå Carolines motiver: å motta latter eller likerklikk er vanligvis en akseptabel grunn for å publisere noe på nettet, så lenge det ikke skjer på bekostning av en annen person.
- Hvorfor er Rikard opprørt?
 - Deltakerne bør reflektere over hvordan de kan vurdere andres følelser når de bruker sosiale medier.
- Hva mener du Rikard burde si til Caroline?
 - Deltakerne skal komme opp med strategier for å håndtere denne oppførselen.
- Hvordan ville du følt deg hvis noen tok et pinlig bilde av deg? Ville du ha hatt det på nettet?
 - Deltakerne bør vurdere sine egne normer rundt hva de ønsker skal bli delt på nettet om dem av andre.
- Er denne situasjonen en mobbeepisode?
 - Deltakerne bør vurdere hva som er mobbing, og diskutere særtrekkene i denne spesifikke situasjonen.

Scenario 3

Victoria er en 15 år gammel elev med to brødre, en mor og mange venner og skolekamerater. Victoria og Marek er skolekamerater og jobber sammen på et prosjekt i naturfagtimene. I går hadde de en naturfagprøve, og da alle mottok resultatene, så Marek at Victoria så veldig opprørt ut. Neste uke er Victoria borte fra skolen flere dager, så Marek må jobbe på naturfagprosjektet alene. Når hun kommer tilbake, forteller hun Marek at hun måtte til legen, men hun sier ikke noe mer.

- Hvem trenger å vite om skolerultatene hennes? Hennes medisinske historie? Hvorfor?
 - Deltakerne bør vurdere hvordan ulike opplysninger har ulike nivåer av personvern. Victorias resultater på skolen er sensitiv informasjon som hun ikke vil at venner, skolekamerater eller offentligheten skal vite. Imidlertid er de ikke private for foreldre/omsorgspersoner. Det samme gjelder hennes medisinske historie, selv om denne informasjonen er mye mer følsom.
- Hvem kan Victoria ønske å snakke med om noen av disse tingene?

– Victoria kan personlig ønske å holde informasjonen sin privat. Denne beslutningen bør respekteres. Hun kan også velge å dele litt, men ikke all, privat informasjon. For eksempel kan hun dele utfordringer hun kan ha med resultater i skolen med foreldrene/omsorgspersoner, men ikke med vennene sine.

• Kan du gi noen eksempler på informasjon som du vil at foreldrene/omsorgspersonene dine skal se, men ikke vennene dine, eller omvendt?

– Deltakerne bør vurdere egne valg angående personvern.